

Կարգապահական գործ թիվ 17063

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի խորհրդի
2018 թվականի մարտի 02-ի թիվ 43-րդ ԿԳ նիստի

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ ԹԻՎ ԿԳ/31-Ա

**ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՆԻՆԱ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆՑԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՅԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

ՀՀ փաստաբանների պալատի (**այսուհետ նաև՝ Պալատ**) խորհուրդը (**այսուհետ նաև՝ խորհուրդ**), նիստը նախագահող՝ Կարապետ Աղաջանյանի, խորհրդի անդամներ՝ Մելանյա Առուստամյանի, Սեդրակ Ասատրյանի, Սիմոն Բաբայանի, Տիգրան Խուրշուդյանի, Նելլի Հարությունյանի, Կարեն Սարգսյանի կազմով, քարտուղարությամբ՝ Նոննա Համբարձումյանի, քննության առնելով փաստաբան Նինա Կարապետյանցի (արտոնագիր՝ 551) (**այսուհետ նաև՝ Պատասխանող**) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը՝

Պ Ա Ր Չ Ե Ց՝

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.

25.07.2017թ. Պալատում մուտքագրվել է Երևան քաղաքի Էրեբունի և Նուբարաշեն վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի (**այսուհետ նաև՝ Դատարան**) դատավոր Ա.Գաբրիելյանի՝ «Դատական սանկցիա կիրառելու մասին» 20.07.2017թ. որոշումը (**այսուհետ նաև՝ Որոշում**), որում նշվել է, որ Դատարանի վարույթում քննվող թիվ ԵԷԴ/0050/01/17 քրեական գործով 20.07.2017թ. հերթական դատական նիստում Դատարանին է հանձնվել անձին զննության ենթարկելու վերաբերյալ արձանագրություն, համաձայն որի նույն օրը՝ դատական նիստն սկսվելուց անմիջապես առաջ, դատական կարգադրիչ Լ. Մալխասյանը, ղեկավարվելով ՀՀ դատական օրենսգրքի 214-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով, ցանկացել է զննության ենթարկել սույն գործով պաշտպան Նինա Կարապետյանցին, ով, հրաժարվելով ներկայացնել իր մոտ առկա իրերը, որոնք հատուկ նախատեսված ստուգիչ սարքի կողմից ազդանշան են տվել, հրաժարվել է դատարանի վարչական շենք մուտք գործելուց և ըստ էության դատական նիստին մասնակցելուց:

Նշված արձանագրության վերաբերյալ գրավոր հայտարարությամբ է հանդես եկել պաշտպան Նինա Կարապետյանցը՝ հայտնելով, որ դատական նիստին մասնակցելու համար ներկայացել է դատարան, դատական կարգադրիչների կողմից փաստաբանի

պայուսակի քննության ժամանակ արձանագրվել է ձայնային ազդանշան, սակայն իրեն թույլ է տրվել մտնել դատական նիստերի դահլիճ: Նինա Կարապետյանցը նշել է, որ իր հետ միաժամանակ զննության էր ենթարկվում փաստաբաններ Մուշեղ Շուշանյանը և Արայիկ Պապիկյանը, որոնց պայուսակների զննության ժամանակ սարքն ազդանշանել է, սակայն ի տարբերություն Նինա Կարապետյանցի, Պապիկյանից և Շուշանյանից պահանջել են բացել պայուսակները փաստացի ենթարկվել խուզարկության: Նինա Կարապետյանցը դիմել է կարգադրիչներին, որպեսզի պարզի նման խտրական վերաբերմունքի պատճառը, ինչից հետո նրան կրկին ենթարկել են զննության և Մուշեղ Շուշանյանի և Արայիկ Պապիկյանի հետ միասին իրեն թույլ չեն տվել մուտք գործել դատական նիստերի դահլիճ:

Դատարանը, Որոշմամբ վկայակոչելով նշված փաստական հանգամանքները և վերլուծելով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի (**այսուհետ նաև՝ ՔԴՕ**) 69-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը, 2-րդ մասի 8-րդ կետը, 5-րդ մասը, 73-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 5-րդ մասը, 314.1-րդ հոդվածի 1-ին և 7-րդ մասերը, ՀՀ դատական օրենսգրքի 6-րդ և 214-րդ հոդվածները, «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի (**այսուհետ նաև՝ Օրենք**) 19-րդ հոդվածի 1-ին և 6-րդ մասերը և Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 11.02.2012թ. թիվ 1/4-Լ որոշմամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (**այսուհետ նաև՝ Կանոնագիրք**) 4.1 կետը, գտել է, որ ԵԷԴ/0050/01/17 քրեական գործով 20.07.2017թ. դատական նիստի ընթացքում փաստաբան Նինա Կարապետյանցն իր դատավարական իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն և առանց հարգելի պատճառի՝ չի կատարել իր դատավարական պարտականությունները, ինչով խոչընդոտել է դատական նիստի բնականոն ընթացքին՝ անհարգալից վերաբերմունք դրսևորելով Դատարանի և դատավարության մասնակիցների նկատմամբ:

Դատարանը գտել է, որ Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ պետք է կիրառվի դատական սանկցիա՝ պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ դիմումով դիմելով փաստաբանական պալատ՝ հիմք ընդունելով Նինա Կարապետյանցի դրսևորած վարքագիծը, և այն փաստը, որ վերջինս իր գործողություններով ակնհայտ անհարգալից վերաբերմունք է դրսևորել Դատարանի նկատմամբ, այն, որ հրաժարվել է զննվելուց և առանց հարգելի պատճառների չի ներկայացել դատական նիստի:

Դատարանը 20.07.2017թ. կայացրել է «Դատական սանկցիա կիրառելու մասին» որոշում, որով որոշել է *ամբաստանյալ Գևորկ Իրիցյանի պաշտպան Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ կիրառել դատական սանկցիա՝ պատասխանատվության ենթարկելու համար դիմել փաստաբանական պալատ:*

2. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.

Պալատի նախագահի 01.08.2017թ. թիվ 221-Ա/ԿԳ-17063 որոշմամբ փաստաբան Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման հատկանիշներով:

04.08.2017թ. կարգապահական գործը հանձնվել է կարգապահական գործը նախապատրաստող անձ Կարեն Քամայանին:

3. Դիմողի և Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները, վկաների

ցուցմունքները.

3.1. Դիմողի համառոտ բացատրությունները.

Խորհրդի նիստին Դիմողը չի ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցվել է Խորհրդի նիստի վայրի, օրվա և ժամի մասին:

3.2. Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները.

Գործի նախապատրաստման ընթացքում Պատասխանողը բացատրություն չի ներկայացրել:

Խորհրդի նիստին Պատասխանողը չի ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցվել է Խորհրդի նիստի վայրի, օրվա և ժամի մասին:

3.3. Վկաների ցուցմունքները.

Սույն կարգապահական գործով վկաներ չեն հրավիրվել:

4. Կարգապահական գործ նախապատրաստողի եզրակացությունը, եզրակացության վերաբերյալ առարկությունները և գործի հանձնումը խորհրդին.

25.09.2017թ. կարգապահական վարույթի գործը նախապատրաստող անձ Կարեն Քամայանը կազմել է եզրակացություն, որի համաձայն հաստատված է համարել այն հանգամանքը, որ Նինա Կարապետյանցը ոչ թե հրաժարվել է զննության ենթարկվելուց, այլ՝ նա ենթարկվել է զննության, իսկ երկրորդ անգամ նրան զննության ենթարկելը ոչ այլ ինչ է, քան վերջինիս կողմից դրսևորած Մուշեղ Շուշանյանի և Արայիկ Պապիկյանի զննության վերաբերյալ կարծիք հայտնելու կապացույթամբ դատական կարգադրիչի կողմից դրսևորած կամայական վերաբերմունքի դրսևորում, քանի որ առաջին անգամ զննության ենթարկվելուց հետո արդեն իսկ Նինա Կարապետյանցին թույլատրվել է մուտք գործել դատական նիստերի դահլիճ: Նախապատրաստողը գտել է, որ հաստատված է այն հանգամանքը, որ Նինա Կարապետյանցը 20.07.2017թ. ոչ թե առանց հարգելի պատճառի չի ներկայացել դատական նիստերի դահլիճ, այլ դատական կարգադրիչը փաստացի նրան թույլ չի տվել մուտք գործել դատական նիստերի դահլիճ:

Կարգապահական գործը Խորհրդին է հանձնվել 26.09.2017 թ.:

Խորհրդի նիստը տեղի է ունեցել 2018 թվականի մարտի 02-ին, ժամը՝ 19:00-ին, ՀՀ փաստաբանների պալատի վարչական շենքում (ք.Երևան, Զաքիյան 7-2, 4-րդ հարկ, թիվ 12 սենյակ):

5. Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.

Կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգի» (այսուհետ՝ Կարգ) 22-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն, Պալատի խորհուրդը հիմք է ընդունում Նախապատրաստողի եզրակացությամբ հաստատված փաստերը, բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործում գտնվող ապացույցները կամ Պալատի խորհրդին ներկայացված լրացուցիչ ապացույցները՝

սույն կարգին համապատասխան գնահատելու արդյունքում Պալատի խորհուրդն այլ եզրահանգման է գալիս:

Խորհուրդն ուսումնասիրելով գործում առկա ապացույցները, հաշվի առնելով նաև Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստերը՝

- Թիվ ԵԷԴ/0050/01/17 քրեական գործով 20.07.2017 թվականի դատական նիստին փաստաբան Նինա Կարապետյանցը ներկա չի գտնվել:
- Թիվ ԵԷԴ/0050/01/17 քրեական գործով 20.07.2017 թվականին նշանակված դատական նիստին մասնակցելու համար դատարան ներկայանալով՝ Նինա Կարապետյանցը ձեռքի մետազառոսիչ սարքի միջոցով դատական կարգադրիչի կողմից զննության է ենթարկվել, որի ընթացքում սարքը մետաղական իրի առկայության մասին ազդանշան է տվել:
- Դատական կարգադրիչի կողմից առաջարկվել է ցույց տալ մետաղական իրը կամ ազատվել դրանից: Նինա Կարապետյանցը հրաժարվել է:
- Կարգադրիչներն արգելել են Նինա Կարապետյանցին մտնել դատական նիստերի դահլիճ:

Նշված փաստերը հաստատվում են դատական սանկցիա կիրառելու մասին որոշմամբ, անձին զննության ենթարկելու վերաբերյալ 20.07.2017թ. արձանագրությամբ:

6. Պատասխանողի անձը բնութագրող հանգամանքները.

Պալատի ընդհանուր դեպարտամենտի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն՝ Նինա Կարապետյանցը փաստաբան է հանդիսանում 20.10.2006թ., և 2015-2018թթ. ընկած ժամանակահատվածում վերջինիս նկատմամբ 5 անգամ հարուցվել է կարգապահական վարույթ (1 ավարտված վարույթ և 4 ընթացիկ վարույթ), որոնց մեջ չի հաշվարկվում սույն կարգապահական վարույթը:

Խորհրդի 03.10.2017թ. թիվ ԿԳ/90-Ա որոշմամբ Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթը կարճվել է:

7. Պալատի խորհրդի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.

Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ փաստաբան Նինա Կարապետյանցը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման համար հետևյալ պատճառաբանությամբ.

*Կանոնագրքի 4.1 կետի համաձայն՝ փաստաբանը, ով ներկայանում է կամ մասնակցում է գործին դատարանի կամ արբիտրաժային տրիբունալի առջև, **պետք է ենթարկվի այդ դատարանի կամ տրիբունալի կողմից կիրառվող վարվելակերպի կանոններին, այդ թվում հարգանքով վերաբերվել դատավորին և դատավարության մյուս մասնակիցներին:** Այդ կանոններին ենթարկվելու պարտականությունը չի սահմանափակում փաստաբանի՝ դատավորի կամ արբիտրի գործողությունների դեմ առարկելու կամ այլ դատավարական իրավունքներից օգտվելու հնարավորությունը:*

Փաստաբանը դատարանի հանդեպ ճշգրիտ հարգանք և համակրանք դրսևորելու հետ միաժամանակ պետք է իր վստահորդի շահերը պաշտպանի անկաշկանդ և անվախ՝ հաշվի չառնելով իր անձնական շահերը կամ ցանկացած հետևանքները, որոնք կպատահեն իր կամ ցանկացած այլ անձի հետ:

Նշված կանոնը նաև վկայակոչող (բլանկետային) է, քանի որ հղում է կատարում փաստաբանի և դատարանի փոխհարաբերությունները կարգավորող այլ իրավական ակտին, տվյալ դեպքում՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքին:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ պաշտպանը պարտավոր է կասկածյալին և մեղադրյալին իրավաբանական օգնություն ցույց տալու համար ներկայանալ քրեական վարույթն իրականացնող մարմնի կանչով:

Սույն գործի հանգամանքներից հետևում է, որ դատարանը դատական նիստին չներկայանալու համար Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ կիրառել է դատական սանկցիա, իսկ փաստաբանն իր կողմից նիստին չներկայանալը պատճառաբանել է դատական կարգադրիչի կողմից իրեն (իր իրերը) զննության ենթարկելու ապօրինի պահանջ ներկայացնելով և դրանից հրաժարվելու պայմաններում դատական նիստերի դահլիճ փաստաբանի մուտքն արգելելով:

Խորհուրդը գտնում է, որ սույն կարգապահական վարույթի շրջանակներում անհրաժեշտ է պարզել,

1. Արդյո՞ք իրավաչափ և հիմնավոր է եղել դատական կարգադրիչի կողմից փաստաբանին զննելու պահանջ ներկայացնելը:

2. Արդյո՞ք Նինա Կարապետյանցն առանց հարգելի պատճառի դատական նիստին չի ներկայացել՝ դրանով անհարգալից վերաբերմունք դրսևորելով Դատարանի նկատմամբ:

Նախքան վերը նշված հարցադրումներին անդրադառնալը Խորհուրդը հարկ է համարում արձանագրել հետևյալը.

ՀՀ դատական օրենսգրքի 213-րդ հոդվածի համաձայն՝ դատարանում դատավորի, դատավարության մասնակիցների, դատական ծառայողների և այլ անձանց կյանքի, առողջության և արժանապատվության, իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանությունը և դատարանի տարածքի պահպանումը հանցավոր և հակաիրավական այլ ոտնձգություններից ապահովում է դատական կարգադրիչը:

Նույն օրենսգրքի 214-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ դատական կարգադրիչն իր գործառույթներն իրականացնելու նպատակով իրավունք ունի զննության ենթարկելու դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործող անձանց և նրանց իրերը:

ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի 2011թ. հուլիսի 21-ի թիվ 04-ն որոշմամբ հաստատված «Դատական կարգադրիչների կողմից դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործող անձանց և նրանց իրերը զննության ենթարկելու» կարգի համաձայն՝

«1. Կարգադրիչի կողմից պահպանվող տարածք մուտք գործող անձինք և իրերը կարգադրիչի կողմից կարող է ենթարկվել զննության:

2. *Չննումից առաջ անձին առաջարկվում է ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել պահպանվող տարածք: Պահպանվող տարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննում կատարվում է համապատասխան սեռի կարգադրիչի կողմից:*

3. *Չննման ընթացքում առաջարկվում է ներկայացնել պայուսակի, ճամպուրակի, փաթեթի կամ այլ պահոցի պարունակությունը:*

4. *Պահպանվող տարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննման ժամանակ արգելված իրերի, առարկաների առկայության դեպքում առաջարկվում է դրանք թողնել համապատասխան պահոցում՝ տարածքից ելք ունենալիս դրանք հետ վերցնելու պայմանով, բացառությամբ սույն կարգով սահմանված դեպքերի:*

5. *Եթե պահպանվող տարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննման ժամանակ հայտնաբերվում են այնպիսի իրեր կամ առարկաներ, որոնք կարող են մարդու կյանքին կամ առողջությանն ակնհայտ վնաս հասցնելու մասին վկայել, կարգադրիչի կողմից վերցվում են, որի մասին կազմվում է արձանագրություն:*

Արձանագրության մեջ տրվում են վերցված առարկաների և իրերի նկարագրությունը: Եթե կիրառվել են տեխնիկական միջոցներ, ապա նշվում է նաև դրանց կիրառման մասին:

Արձանագրությունն ստորագրում են զննություն կատարող կարգադրիչը և զննվողը: Չննվողը կարող է իր դիտողությունները ներկայացնել, որոնք ամրագրվում են արձանագրության մեջ: Արձանագրությունը կազմվում է երկու օրինակից:

Եթե զննվողը հրաժարվում է ստորագրելուց, ապա այդ մասին կարգադրիչը նշում է անում արձանագրության մեջ և ստորագրում այն: Արձանագրության մեկ օրինակը հանձնվում է զննվողին:

Արձանագրությունը վերցված առարկաների և իրերի հետ միասին անհապաղ հանձնվում են ոստիկանությանը...»:

Փաստաբանների դեպքում, այս իրավակարգավորումները գործում են հաշվի առնելով փաստաբաններին առնչվող առանձնահատկությունները:

ՀՀ Սահմանադրության 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ իրավաբանական օգնություն ապահովելու նպատակով երաշխավորվում է անկախության, ինքնակառավարման և փաստաբանների իրավահավասարության վրա հիմնված փաստաբանության գործունեությունը: Փաստաբանների կարգավիճակը, իրավունքները և պարտականությունները սահմանվում են օրենքով:

Եվրոպայի խորհրդի Նախարարների կոմիտեի՝ «Փաստաբանի մասնագիտական գործունեության ազատության մասին» 25.10.2000թ. №Rec(2000)21 հանձնարարականի 1-ին սկզբունքի 1-ին կետի համաձայն՝ հարկավոր է ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի հարգվի, պաշտպանվի և խթանվի փաստաբանի մասնագիտական գործունեության ազատությունը առանց խտրականության և իշխանությունների կամ հասարակության կողմից անիրավաչափ միջամտության, հատկապես Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի համապատասխան դրույթների լույսի ներքո:

Նույն սկզբունքի 4-րդ կետի համաձայն՝ փաստաբանները չպետք է տուժեն հետևանքներից կամ ենթարկվեն ցանկացած պատժամիջոցների կամ ճնշումների վտանգի, երբ գործում են իրենց մասնագիտական չափանիշներին համապատասխան:

ՄԱԿ-ի կողմից 1990թ. ընդունված «Փաստաբանների դերին վերաբերող հիմնարար սկզբունքներ»-ի 16-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ կառավարություններն

ապահովում են, որպեսզի փաստաբանները կարողանան իրենց մասնագիտական բոլոր պարտականությունները կատարել սպառնալիքներից, խոչընդոտներից, ահաբեկումից կամ անարդարացի միջամտությունից զերծ մթնոլորտում:

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի (այսուհետ՝ ՄԻԵԴ) Մեծ պալատի 23.04.2015թ. Մորիսն ընդդեմ Ֆրանսիայի N 29369/10 գործով կայացված որոշման համաձայն՝

«132. Փաստաբանի յուրահատուկ կարգավիճակը նրան կենտրոնական տեղ է տալիս արդարադատության իրականացման գործընթացում, որպես միջնորդի՝ հասարակության և դատարանի միջև: Սրա հետ կապված նրանք ունեն գլխավոր դերակատարում՝ ապահովելու համար, որպեսզի դատավորները, որոնց առաքելությունը հիմնված իրավունքի գերակայության սկզբունքի վրա համարվում է հիմնարար, պետությունում հասարակության վստահության կրողներ լինեն (Տե՛ս Եվրոպական դատարանի որոշումը «Շեպֆերը ընդդեմ Շվեյցարիայի» գործով (20.05.1998թ., Հաշվետվություն 1998-III, §§ 29-30), Եվրոպական դատարանի Որոշումը «Նիկոլյան ընդդեմ Ֆինլանդիայի» գործով (Բողոք N31611/96 ՄԻԵԿ 2002-II, § 45), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Ամիխալակիոնեն ընդդեմ Մոլդովայի» գործով (Բողոք N 60115/00, ՄԻԵԿ-2004-III, § 27), Եվրոպական դատարանի մեծ պալատի վերոհիշյալ որոշումը «Կիպրիանուն ընդդեմ Կիպրոսի» գործով (§ 173), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Անդրեն ու ուրիշները ընդդեմ Ֆրանսիայի» գործով (24.07.2008թ., Բողոք N 18603/03, § 24) և կրկին վերոհիշյալ Եվրոպական դատարանի որոշումը «Մորը ընդդեմ Ֆրանսիայի» գործով § 42): Սակայն, որպեսզի հասարակությունը պահպանի վստահությունը արդարադատության իրականացման հանդեպ, հասարակության անդամները պետք է վստահեն իրավաբանական մասնագիտություն ունեցող անձանց կարողությունը՝ իրականացնելու արդյունավետ շահերի ներկայացուցչություն (վերոհիշյալ Եվրոպական դատարանի մեծ պալատի վերոհիշյալ որոշումը «Կիպրիանուն ընդդեմ Կիպրոսի» գործով § 173):

133. Փաստաբանների հատուկ դերակատարումը, արդարադատության իրականացման հարցում որպես անկախ մասնագետների, իր մեջ ներառում է մի շարք պարտավորություններ, հատկապես այն դեպքերում, երբ այն վերաբերվում է նրանց վարքագծին (Եվրոպական դատարանի որոշումը «Վան դեր Մուսելեն ընդդեմ Բելգիայի» գործով (2 մի 3.11.1983թ., Սերիա A, N 70), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Կասադո Կոկան ընդդեմ Իսպանիայի» գործով (24.02.1994թ., Սերիա A, N 285-A, § 46), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Շտերը ընդդեմ Նիդեռլանդների» գործով (Բողոք N 39657/98, ՄԻԵԿ 2003-XI, § 38), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Վերարյը ընդդեմ Նիդեռլանդների» գործով (30.11.2006թ., Բողոք N 10807/04, § 51) և Եվրոպական դատարանի որոշումը «Կոտանն ընդդեմ Ֆրանսիայի» գործով (24.01.2008թ., Բողոք N 17155/03)):

Չնայած փաստաբանները ենթակա են սահմանափակումների իրենց մասնագիտական գործունեության մեջ, որոնք պետք է լինեն շրջահայաց, արդար և ազնիվ, նրանք միաժամանակ օգտվում են բացառիկ իրավունքներից և արտոնություններից, որոնք կարող են տարբեր իրավասություններում տարբեր լինել, դրանց շարքում իր մասնաբաժինն ունի զսպվածությունը դատարանում օգտագործվող դիրքորոշման

անչությամբ (Տես վերոհիշյալ Եվրոպական դատարանի որոշումը «Շտերը ընդդեմ Նիդեռլանդների» գործով):»:

«Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 21-րդ հոդվածի համաձայն՝

«1. Փաստաբանն իր գործունեությունն իրականացնելիս անկախ է, ղեկավարվում է միայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով և օրենքներով, փաստաբանական պալատի կանոնադրությամբ և փաստաբանական վարքագծի կանոնագրով:

2. Արգելվում է պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, դրանց պաշտոնատար անձանց, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց (ներառյալ՝ զանգվածային լրատվության միջոցների) միջամտությունը փաստաբանական գործունեությանը:

4. Փաստաբանը չի կարող հետապնդվել, պատասխանատվության և բերման ենթարկվել, ձերբակալվել, կալանավորվել կամ ենթարկվել իրավունքների այլ սահմանափակման իր մասնագիտական պարտականությունների կատարման կապակցությամբ, ներառյալ՝ վարույթն իրականացնող և այլ մարմիններում հայտնած կարծիքի կամ դիրքորոշման համար:

(...)

7. Փաստաբանի մոտ կամ փաստաբանական կազմակերպության գրասենյակում գտնվող իրավաբանական օգնությանը վերաբերող փաստաթղթերը և տեղեկատվական կրիչները (համակարգիչները, տեսաձայնագրող սարքերը, լազերային սկավառակները, տեսաժապավենները և այլն) անձեռնմխելի են, չեն կարող առգրավվել (վերցվել) և չեն կարող որպես ապացույց օգտագործվել):»:

Խորհուրդն արձանագրում է, որ փաստաբանը, ունենալով հատուկ և կենտրոնական դեր արդարադատության իրականացմանը նպաստելու, ինչպես նաև իր վստահորդին որակյալ իրավաբանական օգնություն ցույց տալու հարցում, ՀՀ օրենսդրությամբ և միջազգային իրավական ակտերով օժտված է իր գործունեությամբ պայմանավորված մի շարք երաշխիքներից: Մինչդեռ, նշված երաշխիքներով օժտված լինելն ինքնին չի բացառում փաստաբանի՝ իրենց մասնագիտական գործունեությունն իրականացնելիս որոշակի սահմանափակումների ենթարկվելը, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված որոշակի պարտականություններ կրելը, մասնավորապես՝ սույն որոշմամբ արձանագրված վերլուծությունների համատեքստում օրենսդրությամբ սահմանված բոլոր պահանջների պահպանմամբ դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործելիս զննության ենթարկվելը (իր մոտ առկա իրերը զննության ենթարկելուն թույլատրելը): Հարկ է նշել, որ ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդն իր 21.07.2017 թվականի «Փաստաբանների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ» թիվ 15-Լ որոշմամբ անդրադառնալով դատարաններում փաստաբանների զննության հիմնահարցերին, արտահայտել է այն իրավական դիրքորոշումը, որ առանց հատուկ սարքերի փաստաբանին զննելու համար դատական կարգադրիչը պետք է ունենա իրավական և փաստական հիմքեր: Նշվածի հաշվառմամբ Խորհուրդը գտնում է, որ դատական կարգադրիչի կողմից փաստաբանին (նրա իրերը) զննության ենթարկելու **օրինական պահանջ ներկայացնելու և զննության՝ օրենքով սահմանված կարգը պահպանելու դեպքում** փաստաբանը դատարան կամ

դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործելիս չի կարող հրաժարվել զննության ենթարկվելուց:

Անդրադառնալով սույն որոշմամբ բարձրացված առաջին հարցադրմանը՝ Խորհուրդը գտնում է, որ սույն դեպքում փաստաբանին զննելու համար դատական կարգադրիչը ունեցել է իրավական և փաստական հիմքեր: Իրավական հիմք են հադիսացել սույն որոշմամբ նշված իրավական նորմերը: Խորհուրդը գտնում է, որ փաստական հիմքը կարող է լինել այն դեպքում, երբ կա ողջամիտ կասկած, որ փաստաբանը կարող է օրենքով արգելված իրեր տեղափոխել: Սույն դեպքում ողջամիտ կասկած է առաջացել, երբ մետաղաորսիչ սարքը մետաղական իրի առկայության մասին ազդանշան էր արձակել: Ուստի Խորհուրդը գտնում է, որ սույն դեպքում իրավաչափ և հիմնավոր է եղել դատական կարգադրիչի կողմից փաստաբանին զննելու պահանջ ներկայացնելը:

Անդրադառնալով որոշմամբ բարձրացված երկրորդ հարցադրմանը՝ Խորհուրդն արձանագրում է, որ օրենսդիրը, հաշվի առնելով քրեական դատավարության առանձնահատուկ բնույթը մարդու իրավունքների պաշտպանվածության երաշխավորման տեսանկյունից և այդ համատեքստում փաստաբանի առանձնահատուկ դերը, ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքում դատական նիստին պաշտպանի առանց հարգելի պատճառի չներկայանալն առանձնացնում է որպես դատավարական կարգի ինքնուրույն խախտում՝ դատարան ներկայանալուց չարամտորեն խուսափելը, որը կարող է հիմք հանդիսանալ նրա նկատմամբ դատական սանկցիայի միջոցների կիրառման համար: Ընդ որում, դատարան ներկայանալուց խուսափելու չարամտությունը ներառում է պաշտպանի հոգեբանական վերաբերմունքն իր արարքի նկատմամբ, այն է՝ այն դրդապտճառներն ու հիմքերը, որոնց պայմաններում պաշտպանը չի կատարել դատական նիստին ներկայանալու և իր պաշտպանյալի շահերը ներկայացնելու դատավարական պարտականությունը: Տվյալ պարագայում որպես պաշտպանի մեղքի որոշման հիմնական չափանիշ առաջ է գալիս այն հանգամանքը, թե արդյոք առկա է որևէ հարգելի պատճառ, որն անհնարին կամ խիստ դժվարին է դարձրել պաշտպանի ներկայությունը դատարանում: Եթե նման հարգելի պատճառը բացակայում է, դատական նիստին չներկայանալու չարամտությունն արդեն իսկ կարող է համարվել ապացուցված, քանի որ գործի դատական քննության ժամանակ վստահորդի իրավունքների և շահերի պաշտպանության ամբողջ գործընթացը ծավալվում է դատարանում, որտեղ փաստաբանի ներկայությունն ու մասնակցությունը դատավարական ընթացակարգերին կարող է որոշիչ նշանակություն ունենալ վստահորդի իրավունքների և շահերի իրացման համար:

Խորհուրդը գտնում է, որ սույն գործի փաստական տվյալներից հետևում է, որ նույն օրը դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործելուց առաջ դատական կարգադրիչի կողմից ներկայացվել է օրինական պահանջ՝ Պատասխանողին (նրա իրերը) զննության ենթարկելու վերաբերյալ, ուստի վերջինիս կողմից զննվելուց հրաժարվելու պատճառաբանությամբ դատական նիստին չներկայանալը Խորհրդի կողմից որևէ կերպ չի կարող դիտարկվել որպես դատական նիստից բացակայելու հարգելի պատճառ: Սույն գործի փաստերը գնահատելով վերոգրյալ իրավական նորմերի համատեքստում՝ Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողը, թիվ ԵԷԴ/0050/01/17 քրեական գործի շրջանակներում հանդիսանալով ամբաստանյալ Գևորկ Իրիցյանի պաշտպանը,

պարտավոր էր դատարանի կանչով ներկայանալ 20.07.2017թ. հրավիրված դատական նիստին:

Այսպիսով, Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողի կողմից թույլ է տրվել Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտում:

Կարգապահական տույժի ընտրությունը

Օրենքի 39.9 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի խորհուրդը հաշվի է առնում նաև խախտման հետևանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:*

Պալատի խորհուրդը, հաշվի առնելով «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 39.9 հոդվածի 2-րդ մասում նշված հանգամանքները, գտնում է, որ փաստաբան Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ պետք է կիրառել «նկատողություն» կարգապահական տույժի տեսակը:

Վերոգրյալից ելնելով և ղեկավարվելով Օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 14-րդ կետի, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 39.7.- րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի, 39.9.-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, ՀՀ Փաստաբանների պալատի կանոնադրության 16.26-րդ կետի, Կարգի 30-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի պահանջներով Խորհուրդը՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. Փաստաբան Նինա Կարապետյանցին (արտոնագիր՝ թիվ 551) ճանաչել մեղավոր Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման համար:

2. Փաստաբան Նինա Կարապետյանցի նկատմամբ (արտոնագիր՝ թիվ 551) կիրառել կարգապահական տույժ՝ նկատողություն.

3. Հանձնարարել Պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ սույն որոշման մասին իրազեկել կողմերին:

Ծանոթություն. *Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում սույն կետով նախատեսված բողոքարկման ժամկետն անցնելուց հետո:*

ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի
կարգապահական գործով
նիստը նախագահող՝

Կարապետ Աղաջանյան

02 մարտի 2018թ.

թիվ ԿԳ/31-Ա

ք. Երևան